

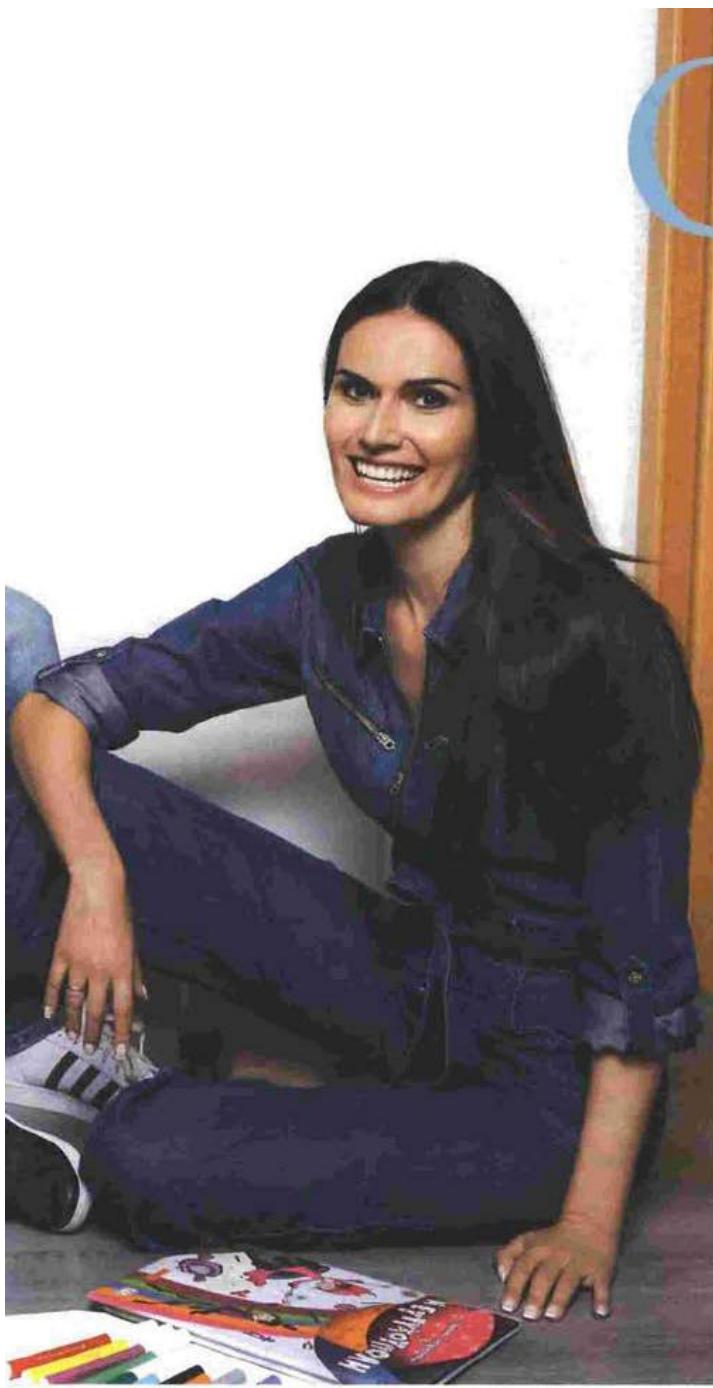
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΑΝΔΟΛΟΣ & ΚΑΛΛΙ ΤΣΙΛΙΔΟΥ

«Ο γιος μου με έβαλε σε ένα νέο καλούπι»

«Όταν ένας best seller συγγραφέας συναντά ένα επιτυχημένο μοντέλο...». Θα μπορούσε να είναι η περιγραφή μιας ρομαντικής κομεντί με συνεχείς ανατροπές. Όταν όμως ο Στέφανος συνάντησε την Κάλλι, βάλθικαν να τσακίσουν ταμπέλες και κλισέ.

Από τον
ΓΙΩΡΓΟ ΠΡΑΤΑΝΟ
Φωτογραφίες
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Στέφανος γκρεμίζει το στερεότυπο του συγγραφέα που νικιέται από τους δαίμονες του κάθε βράδυ σε κακόφημα μπαρ, κυνηγώντας καταστρωτικούς παράφορους έρωτες της μιας βραδιάς. Βάζοντας στην εξίσωση και τη μεταβλητή «Κάλλι», τη γυναίκα του, ανακαλύπτουμε έναν τύπο που βρίσκεται πολύ μακριά από την εικόνα του σύγχρονου Έλληνα αντρα. Ο Στέφανος Δάνδολος είναι ένας αντρας που δεν ανήκει στην εποχή του, γιατί ανήκει σε κάθε εποχή.

«Τα αδιαβαστα βιβλία μοιάζουν με τους ανθρώπους που δεν έχουν αγαπηθεί ποτέ» γράφει ο Στέφανος στο νέο του βιβλίο, *Όταν Θα Δεις τη Θάλασσα*. Προφανώς το γράφει εκ του ασφαλούς, γνωρίζοντας πως είναι ένας άνθρωπος πολύ αγαπητός στο αυστηρά οριοθετημένο περιβάλλον του και ένας best seller συγγραφέας με φανατικό κοινό. Είναι από μακρά σιωπηλός, αλλά, όταν μιλάει, σε κάνει να νιώθεις οικεία. Δεν χρησιμοποιεί εξεζητημένες λέξεις για να υπενθυμίσει την ιδιότητά του, αλλά χτίζει με περίτεχνα σχήματα το λόγο του. Δεν φοβάται τη σιωπή σε ένα διάλογο, μάλλον την επιλέγει.

**Το βιβλίο μάς πυγαίνει 130 χρόνια πίσω.
Πόσο χρόνο σού πήρε η έρευνα και να
μπεις ο ίδιος στο κλίμα της εποχής**

Τρία χρόνια το έγραφα. Ο πρώτος πίταν αφιερωμένος σε έρευνα και προσέδια. Για να μπεις βαθιά, χρειάζεται να κατανοήσεις την ιδιοσυγκρασία των ανθρώπων της εποχής. Οπότε, η έρευνα δεν περιλαμβάνει μόνο γεγονότα, αλλά και μουσική, λογοτεχνία, αρχιτεκτονική... Το κλειδί είναι να κάνεις πολλή δουλειά πριν ξεκινήσεις να γράφεις. Πρέπει να μπεις εσύ ο ίδιος στο κλίμα. Αν συμφωνήσουμε πως η ιστορία κάνει κύλους και επαναλαμβάνεται με κάποιον τρόπο, αυτά τα 130 χρόνια πίσω είναι κοντά στο σημείο όπου βρίσκεται η Ελλάδα σήμερα;

Πολύ κοντά. Η Ελλάδα τότε βρισκόταν σε φάση εκσυγχρονισμού. Ήταν πέσει κρήματα στην αγορά, αλλά ήταν μια χώρα με γυάλινα πόδια, δανειζόμασταν αφειδώς. Όπος και στη Μεταπολίτευση. Με μια πρώτη ματά έβλεπες μια χώρα σε ανάπτυξη, η υποδομή, όμως, δεν υπήρχε. Είχε δόνη πτωκεύσει δύο φορές. Οι παθογένειες είναι παρόμοιες. Ήθελα

να μιλήσω για το τι συμβαίνει στον τόπο μου σήμερα μέσα από μια άλλη εποχή. Ήμασταν και παραμένουμε τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας. Ο νεοελληνικας και η συμπεριφορά του δεν είναι σύμπτωμα των 20 τελευταίων ετών, αλλά ολόκληρους του 20ου αιώνα. Στα 90s βγάλαμε χρήματα και δείχαμε τον κακό μας εαυτό. Θέλαμε κι άλλα. Όλα πάντα στην υπερβολή τους. Είμαστε υπερβολικά καλοί, υπερβολικά κακοί, υπερβολικά ευγενείς, υπερβολικά αγενείς.

Οι ήρωές σου είναι μοναχοί...

Είναι κάτι που με ακολουθεί. Είμαι μοναχικός άνθρωπος. Ξέρεις, πήδελα να βυθιστώ στη γυναικεία ψυχοσύνθεση, μιας γυναικάς που, φαινομενικά, τα έκει όλα: Έναν άντρα που της παρέχει οικονομικά άνεση, σταθερότητα, ασφάλεια, δεν είναι βίαιος – τότε οι άντρες ήταν βίαιοι. Άλλα είναι και ένας άντρας «στεγνός», δεν εκδηλώνεται. Ήθελα να εντυφώσω στην ψυχή μιας τέτοιας γυναίκας που θα ανακαλύψει το πάθος για πρώτη φορά και να δω πώς θα αντιδράσει. Η Μαργαρίτα ψάχνει να βρει το πρόσωπό της μέσα από απαγορευμένα βιβλία της εποχής, διότι το Μαντάμ Μπούμπαρι, μέσα από τα πρώτα βίτια των Σουφραζετών στο Λονδίνο και ανακαλύπτει τελικά τον

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΜΕ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΒΑΡΔΗ

«Με την ολοκλήρωση του Οταν Θα Δεις τη Θάλασσα σκέρπικο κάτι special». Έδωσα το βιβλίο στα γνωστά στον πορθμό και κουμπάρο μου Βαγγέλη Κωνσταντινίδη. Ήθελα να δω ανθρα που μπορούσε να κάνει 30 στίκους τις 600 σελίδες του βιβλίου. Ο Βαγγέλης το κατάφερε. Μετά ρώπω τον Γιάννη Βαρδή σαν θα ήθελε να ερμηνεύει το τραγούδι και μου απάντησε αρέσους “να”. Συμφωνήσαμε πως ο κατόληλός για τη σύνθεση ήταν ο Δημήτρης Κοντόπουλος. Και δέχτηκε κι εκείνος. Ήταν είκο μια dream team και καλούμαστη που έγινε μια δύορφη κινηματογραφική μπαλάντρα». Το βιβλίο Οταν Θα Δεις τη Θάλασσα κυκλοφορεί από την εκδόσεις Ψυχογός.

«Ο πατέρας μου πάντα ο πο αυτηρός κρητής, Νομίζω πως ο γιος μου θα είναι ο πο γενναιόδωρος».

Έρωτα στην Αθήνα. Αυτό που με ενδιέφερε μυθιστορηματικά πάντα να εξετάσω τις επιλογές που έκεις όταν όλη σου η ζωή είναι οριοθετημένη και η καρδιά σε οδηγεί σε μια επανάσταση. Τι επιλέγεις; Πηγαίνεις με το μαλό ή με την καρδιά; Επίσης, είναι και ο μεγάλος, ο εξιδανικευμένος έρωτας, που πολλές φορές μένει μεγάλος επειδή δεν τελεσφορεί. Γιατί ο έρωτας, αν τελεσφορίσει, θα φθαρεί από την καθημερινότητα. Αισθάνομαι έντονα πώς το βιβλίο είναι ένα μανιφέστο που είχα καιρό στο μαλό μου. Τελικά η μόνη αληθινή μας πατρίδα είναι οι άνθρωποι που μας αγγίζουν, ακόμη και εκείνοι που έχουν φύγει από τη ζωή.

Ποιον ήρωα αγάπησες;

Τον Τόμας Έργουνιν, το σύζυγο της Μαργαρίτας. Στο τέλος του βιβλίου συνειδητοποίου πώς είναι ο αγαπημένος μου πήρας. Αν και μοιάζει στην αρχή με αρνητικό πήρω, στο τέλος φαίνεται να υπομένει τα χτυπήματα με αξιοπρέπεια. Είναι αυτό που λέμε «κπαλιάς κοπής αντρας»;

Ναι, που θα πει οι, θα θέλει να πει με τις πράξεις του. Λεν χρειάζεται πολλά λόγια. Διανύουμε την εποχή των social media, της πλεόρασης, που όλοι μιλούν ακατάσχετα. Είναι φοβερό το ότι έχει χαθεί η πραγματική επικοινωνία, τη σημηνίη που δοι δεν παύουν να μιλάνε.

Πόσο εύκολος χαρακτήρας είσαι;

Αρκετά εύκολος. Γνομαι λίγο δύσκολος την εποχή που γράφω, επειδή κουβαλάω όλες αυτές τις σκέψεις για μεγάλη περίοδο. Αν ξεπέταγα ένα βιβλίο μέσα σε έξι μίνες, δεν θα υπέρχει πρόβλημα. Σαν άνθρωπος είμαι ήρεμος, μοναχός – όχι αντικονωνικός –, μου αρέσουν τα βιβλία, οι μουσικές μου, έχω την οικογένειά μου και πολύ

λίγους φίλους. Βγαίνω προς τα έξω μόνο όταν εκδώσω ένα βιβλίο, κάθε δύο τρία χρόνια. Εγώ και η Κάλλι είμαστε αφιερωμένοι στο γιο μας. Είμαστε full time γονείς. Δεν μοιάζω με το στερεότυπο που πάρχει για τους συγγραφείς: Δεν πίνω, δεν ξενυχτάω.

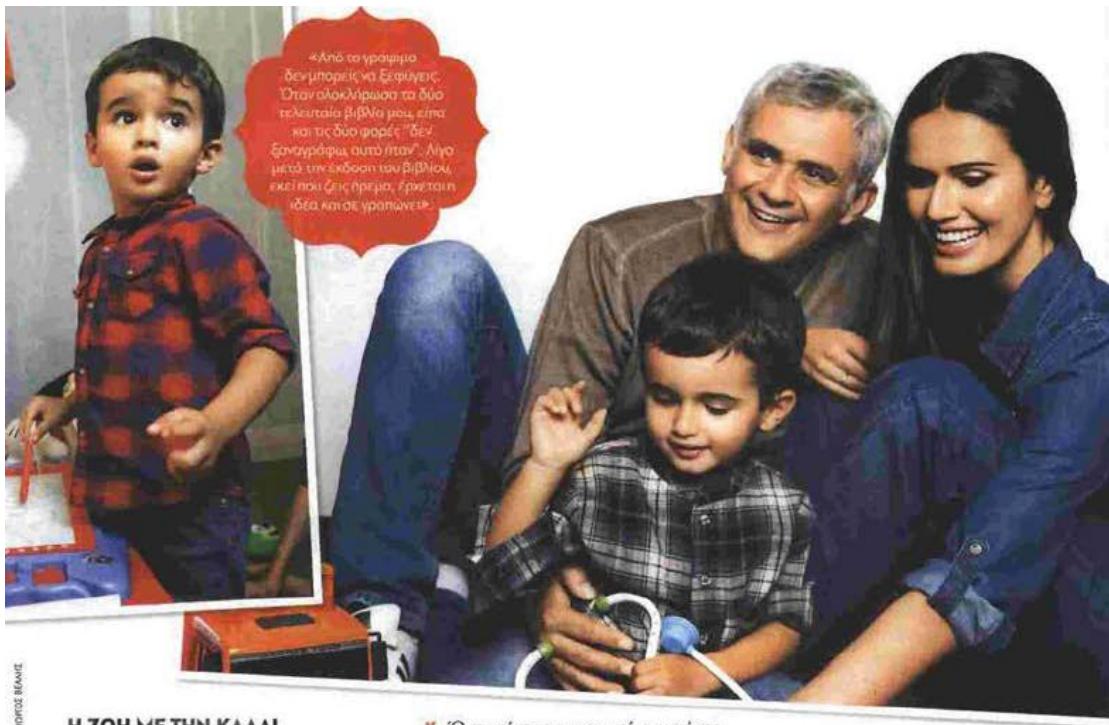
Ο γιος σου ήρθε το 2013. Σε άλλαξε ως συγγραφέα;

Καθοριστικά. Το Οταν Θα Δεις τη Θάλασσα δεν θα είχε γραφτεί έτσι όπως γράφτηκε, με αυτή την ευαισθησία και την αισθηση ευθύνης. Μέσα από το βιβλίο θέλω να περάσω ένα μήνυμα στη γενιά του γιου μου. Όταν θα διαβάσουν αυτό το βιβλίο 20-30 χρόνια μετά, θα ασπαστούν μια αισθητική, της ευγένειας, του πολιτισμού. Ο γιος μου, Πάνος, με έβαλε σε καλούπτα. Θέλω να το διαβάσει και να τιώσει περήφανος για μένα.

Σελέφεσσοι την επανάσταση που πρόκειται να κάνει στην εφεύρεια τους

ΤΙΤΕΛΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΖΩΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙ

Η Κάλλι πώς συνέβαλε στη διαμόρφωσή σου ως συγγραφέα;

Σ.: Συμμάζεψε ένα απροσάρμοστο κομμάτι του εαυτού μου και με έκανε να θέλω να γράψω βιβλία που θα της άρεσαν να διαβάσει και όχι βιβλία που θα άρεσαν μόνο σε εμένα και σε κάποιους λάτρεις της υψηλής λογοτεχνίας. Ε, Κάλλι;

Κ.: Αυτό αφορά εσένα. Φαντάζουμε πώς θα απαντούσες για τη σταθερότητα του οικογενειακού περιβάλλοντος.

Σ.: Καλά, ναι, όταν γράφεις, το μόνο που δεν χρειάζεσαι είναι οποιοδήποτε ίνος αστάθειας. Στο πώο μέρος του κεφαλιού μου πάντα θέλω να γράψω μια ιστορία που να της αρέσει. Στα πρώτα μας ραντεβού μου έχει καριφθεί να γράψω για την ερωτική ζωή δύο οιμαϊών λεοβιών. Αυτό είναι κάτι που δεν θα το σκεφτόμουν ποτέ τα.

Κ.: Αυτή ήταν η πρώτη σκέψη που άκουσα από εκείνου! Είμαι γενναία, ει-

Σ.: Αυτή ήταν το απροσάρμοστο κομμάτι που σου έλεγε πριν.

Όταν της είπες πως είσαι συγγραφέας πώς αντέδρασε;

Σ.: Τρόμαξε!

Κ.: Όταν είναιμε γνωριστεί, οι πρώτες κουβέντες μας πάντα τι κάνει ο καθένας στη ζωή του. Ο Στέφανος έβγαινε τότε από μια μακροχρόνια σκέψη και έτοι δεν είχα στο νου μου πως κάτι πρόκειται να γίνει μεταξύ μας. Οπότε ήμουν απόλυτα ευθύς, δεν είχα απώτερες σκέψεις. Άρα, δύσκολα ήταν χωρίς φίλτρο. Είναιμε γνωριστεί μέσω του αδελφού του, του Κώνσταντινου. Δεν πήξερα πως είχε αδελφό, πόσο μάλλον συγγραφέα. Όταν άκουσα το επάγγελμά του, εξεπλάγην. Σκέφτηκα κατευθείαν το στερεότυπο πως είναι ο τύπος που έξω γίνεται σεισμός, αλλάζει κυβέρνηση, κατεβαίνουν εξογκώνοι και εκείνον δεν τον ενδιαφέρει τίποτε. Εγώ είμαι πολύ «τετράγωνος» άνθρωπος, δεν πίστευα πως μπορώ να είμαι με έναν απόλυτα καλλιτεχνίζοντα τύπο. Τότε μου είχε πει για το τι θέλει να γράψει και το σοκ μου είχε φυσικά φανεί. **Πόσο εύκαλος άνθρωπος είναι;**

Κ.: Είναι πολύ δύσκολος άνθρωπος. Γίνεται εύκολος όταν πάτα τον μάθεις. Έχει μια αγαπημένη ρουτίνα ζωής, από την οποία διστάζει να παρεικλίνει. Τον κρατάει σταθερό, όταν όλα στο κεφάλι του είναι συγκεκυμένα. Είναι δύσκολος γιατί

είναι απρόβλεπτος. Ο ίδιος θεωρεί τον εαυτό του εύκολο και αυτό από μόνο του τον κάνει δύσκολο. Η ρουτίνα του σαν στάση ζωής είναι πάνω από όλα: Η μουσική που του αρέσει, οι ταινίες που ψάχνει – πολλές από τις οποίες είναι σπανίες. Είναι από τους πιο αυτάρκεις, ανεξάρτητους ανθρώπους που γνωρίζω. Στα καθημερινά, ρεαλιστικά θέματα είμαι ποι οργανωτικά και αυτό τον βοηθάει.

Το ότι είναι συγγραφέας σε έκανε να σκέφτηκε πως θα είσαι με έναν άντρα ευαίσθητο ή πολύ σε τρόμαξε;

Κ.: Το δεύτερο. Ήταν ο πρώτος συγγραφέας που γνώριζα. Είχα ένα στερεότυπο στο μιαλό μου για τους συγγραφέες, δημόσιες φαντάζομαι πως είχε και εκείνος για τα μοντέλα, αν και όταν γνωριστήκαμε γιώ αλλαζά δουλειά. Λίγο καιρό αργότερα νόμιζα πως οι δύο μας θα ήμασταν ασύμβατοι.

Σ.: Κι εγώ είχα τρομάξει στην αρχή...

Κ.: Ήταν ο ταμπέλες.

Σ.: Ναι. Και πέφασε ένα διάστημα μέχρι να το ξεπεράσουμε. Ένας άντρας που γνωρίζει μια γνωστικά με την καριέρα του μοντέλου μπορεί να έχει στο μιαλό του

μια άλλη εικόνα, ξέρεις, για τον κόσμο του θεάματος... Ήταν πρόκληση, γιατί μέχρι να φτάσουμε στο σημείο να αποδεκτούμε πως ταιριάζαμε σαν χαρακτήρες, έπρεπε να μεσολαβήσει ένα διάστημα μηνών με εντάσεις. Από τη στιγμή που αποδεκτήκαμε ο ένας τον άλλον, αυτές οι εντάσεις έσβισαν.

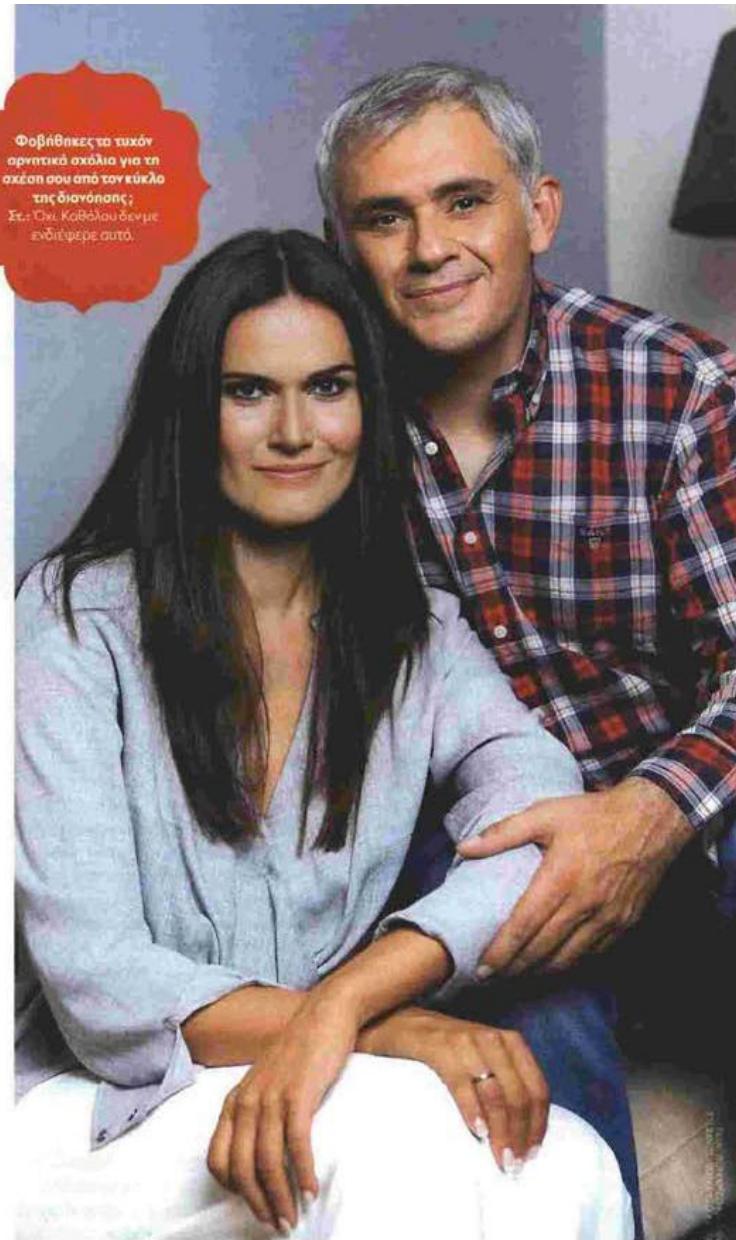
K.: Έχουμε πλακωθεί περιοστέρο τους πρώτους έξι μήνες, παρά μετά.
Όταν έμενες έγκυος, είπες κάποια φοβία πως ζεις με έναν άνθρωπο που είναι καλλιτέχνης και έχει πολλά σκαμπανεβάδημα;

K.: Όχι. Είχαμε ζήσει μαζί καιρό και έβλεπα πως μπορούσε να ανταποκριθεί απόλυτα στο ρόλο του πατέρα. Πιο πολύ έβλεπα εκείνων ως πατέρα παρά εμένα ως μπέρα. Η απόφαση να κάνουμε παιδί πήταν συνειδητή, δεν προέκυψε και έπειτα παντρευτήκαμε. Σκέψου πως είχα ένα γελούρι φόρο αν θα αγαπάει πο πολύ το ανύψι του από το παιδί του. Πάντα λάτρευε το ανύψι του.

Πώς είναι η ζωή με ένα συγγραφέα;

K.: Όταν βρίσκεται προ το τέλος του βιβλίου, τον παρακολουθώ για να μην κάνει ζημιά, να μη βάλει φωτά, να μη φύγει με δύο διαφορετικά παπούτσια – το έχει κάνει. Ζει σε άλλο κόσμο. Αυτό έχει και πλάκα, είναι σουφρέδα. Ποτέ όμως δεν γράφει στο σπίτι. Οπότε, με το που επιστρέφει, αφιερώνεται στο παιδί. **Είσαι από τους ανθρώπους που εμποτεύεται για να διαβάσουν πρώτο το βιβλίό του, πριν εκδοθεί;**

K.: Ναι, παραδίξας. Δεν το περίμενα και δεν το επδίδα κιόλας. Δεν είμαι η κλασική βιβλιοφάγος. Πάντοτε διάβαζα, αλλά κατά περιόδους. Με τίμπος την πρώτη φορά που μου έδωσε να διαβάσω πρώτη ένα βιβλίο του. Ήταν Ο Τελευταίος Κύκνος. Είχα από πριν συγκλονιστεί, όταν διάβασα για πρώτη φορά βιβλίο του. Θεώρησα τον εαυτό μου τυχερό που είμαι με έναν τέτοιο άνθρωπο, που έχει αυτά τα συναισθήματα και αυτές τις σκέψεις και κατορθώνει να τις αποτυπώνει με αυτό τον τρόπο. Τότε το συνειδητοποίησα. Και πήναν και βιβλίο με ένα τέλος που με έκανε να κλάψω. Πλέον, ντρέπομαι που το λέω, το συνίθισα! (γέλια) Όταν τελειώνει, τηρούμε μια ιεροτελεστεία:

Φεύγουμε κάπου ο δυο μας και μου δίνει το βιβλίο να το διαβάσω. Περιμένει την αντίδρασή μου, ορκίζοντάς με πως θα είμαι ειλικρινής, λέγοντάς του και τι με χάλασε. Από τη μία διστάζω,

αλλά από την άλλη, σαν χαρακτήρας θα σκάω αν δεν του πω. Οπότε θα του πω και θα εκνευριστεί. Το ότι θα εκνευριστεί είναι και πάλι τιμητικό, γιατί σημαίνει πως υπολογίζει τη γνώμη μου. ●

ΕΙΚΟΝΑ ΝΙΚΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ